

УДК 331.5

Андрющенко І.Є.

д-р екон. наук, проф. НУ «Запорізька політехніка»

**РОЗВИТОК ПЕРСОНАЛУ ЯК ЗАСІБ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЙОГО
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ**

В сучасному світі, де бізнес-середовище постійно змінюється та розвивається, ключовим фактором успіху будь-якої організації є її здатність адаптуватися до нових умов і залишатися конкурентоспроможною. Одним із найважливіших ресурсів, який забезпечує організації в цьому процесі, є її персо-

нал. Розвиток персоналу стає вирішальним інструментом для забезпечення конкурентоспроможності організації в сучасному глобальному бізнес-середовищі. Систематичне навчання, професійний розвиток та стимулювання творчих потенціалів персоналу дозволяють організаціям не лише зберігати свою вищість на ринку, але й ефективно конкурувати з іншими учасниками. У цьому контексті важливо розглянути різні аспекти розвитку персоналу та його вплив на конкурентоспроможність організації.

Розвиток персоналу – це системно організований процес неперервного професійного навчання працівників для підготовки їх до виконання нових завдань, просування по кар'єрній лінії, формування кадрового резерву та удосконалення соціальної структури персоналу. У складі розвитку персоналу входять такі складові як професійна підготовка та адаптація, атестація кадрів, планування професійної кар'єри працюючих та стимулювання розвитку персоналу. Управління розвитком персоналу сприяє ефективному використанню трудового потенціалу кожної людини, підвищенню її професійної та соціальної мобільності, а також підвищенню рівня конкурентоспроможності самого працівника та його інтелектуального рівня. Розвиток персоналу є важливою складовою для успішного функціонування підприємства та досягнення його стратегічних цілей. Він залежить від стану профорієнтаційної роботи в навчальних закладах та безпосередньо на підприємствах. Одним з важливих результатів розвитку персоналу є стимулювання винахідницької та раціоналізаторської роботи працівників.

Іншим важливим аспектом є те, що розвиток персоналу може здійснюватися не тільки в межах організації, але й поза її межами, за рахунок власних чи бюджетних коштів громадян. Такий підхід дозволяє розвивати професійні навички та знання працівників у широкому спектрі сфер, що сприяє їхній більш швидкій адаптації до змін на ринку праці та підвищенню їхньої конкурентоспроможності.

Управління розвитком персоналу сприяє ефективному використанню трудового потенціалу особистості, підвищенню її соціальної та професійної мобільності та є засобом запобігання масового безробіття. Крім того, це важливий елемент у підготовці працівників для структурної та технологічної перебудови галузей економіки, що сприяє збільшенню обсягів виробництва та оновленню номенклатури продукції чи послуг, що в свою чергу позитивно впливає на фінансові результати.

У цих умовах розвиток персоналу стає одним з найважливіших аспектів раціонального функціонування будь-якої організації та її конкурентоспроможності на ринку. Крім того, він сприяє підвищенню рівня конкурентоспроможності самого персоналу на ринку праці. Навички, які отримують працівники під час підвищення кваліфікації або навчання новим професіям, нада-

ють їм додаткові можливості для планування кар'єри як в межах організації, так і за її межами.

При цьому, розвиток персоналу сприяє збільшенню продуктивності праці та розвитку економіки в цілому. Важливою перевагою є те, що розвиток персоналу сприяє не лише розвитку організацій, а й самої держави в цілому. Відтак, його значення у вирішенні соціально-економічних завдань суспільства є важливим та необхідним.

Завдання розвитку персоналу організації включають наступні аспекти:

1. Забезпечення професійної підготовки робітників шляхом впровадження гнучкої системи безперервної післядипломної освіти.
2. Організація виробничої адаптації персоналу та його професійно-кваліфікаційного просування для досягнення стратегічних цілей управління.
3. Забезпечення повного використання здібностей, інтересів і потенціалу працівника для впровадження нововведень та високих технологій з метою підвищення гнучкості та конкурентоспроможності організації.
4. Проведення оцінювання персоналу і використання результатів оцінки під час виробничої адаптації, атестації працівників та розвитку стратегії управління конкурентоспроможністю персоналу.
5. Формування позитивного ставлення персоналу до організації через цілеспрямоване планування кар'єри працівників та ефективне стимулювання їхнього розвитку.

Виконання цих завдань потребує значних ресурсів. Витрати на персонал є ключовим фактором у розробці стратегій розвитку та реалізації виробничих та соціальних програм організації. Зростаюча питома вага витрат на персонал у вартості продукції чи послуг підкреслює важливість економічних аспектів розвитку персоналу та необхідність раціонального використання коштів.

Організація професійного розвитку включає в себе:

- визначення еталону працівника та вивчення особливостей розвитку персоналу підприємства;
- реалізацію програми професійного розвитку, включаючи заплановані заходи щодо професійного навчання персоналу;
- спонукання працівників до самостійної роботи з професійного розвитку.

Умови для ефективного професійного розвитку включають:

- створення системи безперервної професійної освіти та підготовки кадрів;
 - застосування прогресивних форм навчання;
 - створення умов для кар'єрного росту працівників;
 - підтримка внутрішньої конкуренції та стабільність кадрового складу;
 - впровадження сучасних систем обробки та зберігання інформації.
- Переваги розвитку персоналу для організації включають:

1. Підвищення ефективності та продуктивності: навчання та розвиток сприяють покращенню навичок та знань працівників, що безпосередньо впливає на їхню продуктивність та якість виконаної роботи.

2. Адаптація до змін: розвиток персоналу допомагає пристосовуватися до нових технологій, методів роботи та вимог ринку. Це дозволяє організації залишатися конкурентоспроможною в постійно змінному середовищі.

3. Створення резерву кваліфікованих кадрів: розвиток персоналу включає планування кар'єри та підготовку наступного покоління лідерів та спеціалістів. Це дозволяє організації забезпечити стабільність та надійність у майбутньому.

4. Підвищення мотивації та залучення талановитих співробітників: пропозиція можливостей для розвитку та професійного зростання привертає та утримує висококваліфікованих працівників у компанії.

5. Збільшення конкурентоспроможності на ринку: підсилення конкурентоспроможності персоналу організації є ключовим фактором у визначенні успіху на ринку. Гнучкі, добре підготовлені та мотивовані команди персоналу забезпечують перевагу перед конкурентами.

Розвиток персоналу є необхідною умовою для успішного функціонування будь-якої організації у сучасному світі. Шляхом інвестування у навчання, розвиток та мотивацію працівників, компанії можуть досягти підвищення продуктивності, адаптуватися до змін, привертати та утримувати талановитих співробітників і залишатися конкурентоспроможними на ринку. Таким чином, ефективне управління розвитком персоналу є стратегічним інструментом для забезпечення успіху організації у глобальному бізнес-середовищі. Крім того, розвиток персоналу сприяє підвищенню конкурентоспроможності самих людей, що сприятливо впливає не лише на організації, а і на глобальні економічні процеси, зокрема підвищення рівня життя суспільства за рахунок підвищення продуктивності праці, зниження рівня безробіття та інших глобальних процесів.